

**UCHWAŁA NR IV/20/24
RADY GMINY ORLA**

z dnia 19 września 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia zażalenia na wybory sołtysa wsi Krywiatycze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721), § 41 ust. 1 Statutu Sołectwa Krywiatycze stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/106/08 Rady Gminy Orla z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Krywiatycze (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 105 poz. 1091, z 2023 r. poz. 1732) Rada Gminy Orla uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Po rozpatrzeniu zażalenia **na wybory sołtysa wsi Krywiatycze** przeprowadzone w dniu 17 lipca 2024 r. Rada Gminy Orla uznaje, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady gminy Orla, zobowiązując do doręczenia uchwały wnoszącemu zażalenie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Sławomir Sacharewicz

Uzasadnienie

Do Wójta Gminy Orla w dniu 18 lipca 2024 r. wpłynęło pismo Pana Pawła B. stanowiące zażalenie na wybory sołtysa wsi Krywiatycze przeprowadzone w dniu 17.07.2024 r.

Autor zażalenia zarzuca:

- udział w głosowaniu osób, które nie mają praw wyborczych w sołectwie Krywiatycze, które nie udowodniły swojego stałego zamieszkiwania;
- naruszenie sposobu głosowania przez kandydatkę na sołtysa, która oddała głos na karcie męża;
- wskazanie miejsca postawienia znaku "x" przez Przewodniczącą Komisji Skrutacyjnej mieszkance wsi, która oznajmiła, że nie widzi gdzie ma zaznaczyć.

Zgodnie z § 41 ust. 1 i 2 Statutu Sołectwa Krywiatycze, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/106/08 Rady Gminy Orla z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Krywiatycze (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 105 poz. 1091, z 2023 r. poz. 1732) kontrolę działalności organów sołectwa sprawują Rada i Wójt. Kontrola działalności organów sołectwa sprawowana jest na podstawie kryteriów zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 28 lutego 2019 r. sygn. akt III/SO/Gd9/19 stwierdził, że ocena prawidłowości przebiegu lub wyników wyboru sołtysa bądź rady sołeckiej mieści się w zakresie kompetencji rady gminy.

W związku z powyższym zażalenie na podstawie § 41 ust. 1-3 Statutu Sołectwa Krywiatycze, zostało przekazane przez Przewodniczącą Rady Gminy Orla do rozpatrzenia przez Komisję skarg, wniosków i petycji. Komisja rozpatrzyła zażalenie na posiedzeniu w dniu 7 sierpnia 2024 r., a swoje stanowisko przedstawiła w projekcie uchwały.

Rada Gminy Orla ustosunkowując się do zarzutów podnoszonych w zażaleniu, w oparciu o ustalenia Komisji stwierdza, co następuje:

- 1) zgodnie z § 27 Statutu sołectwa Krywiatycze, wybory sołtysa i członków rady sołeckiej przeprowadza komisja skrutacyjna w 3 osobowym składzie wybrana spośród obecnych na zebraniu osób, posiadających prawo wybierania;
- 2) brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu udziału w głosowaniu osób, które nie mają praw wyborczych w sołectwie Krywiatycze i które nie udowodniły swojego stałego zamieszkiwania.

Zgodnie ze Statutem Sołectwa wsi Krywiatycze prawo wybierania sołtysa i rady sołeckiej ma każdy obywatel polski, który stale mieszka na obszarze sołectwa. Nie ma ustawowej definicji zamieszkania. Zgodnie z art. 25 Kodeksu Cywilnego, miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 12 czerwca 2013r. sygn. Akt: I SA/Bk 138/13 stwierdził, że „zameldowanie jest kategorią prawa administracyjnego, a o miejscu zamieszkania osoby fizycznej decydują kryteria przebywania w danej miejscowości z zamiarem stałego pobytu. Ponadto, o zamieszkiwaniu w danej miejscowości można mówić wówczas, gdy występujące okoliczności pozwalają przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosków, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem aktywności życiowej danej osoby fizycznej (Postanowienie NSA w Warszawie z dnia 13 maja 2011 r. sygn. akt: IOW 11/11).

Spis wyborców sporządzony na podstawie centralnego rejestru wyborców w Gminie Orla, dla sołectwa Krywiatycze zawierał wykaz 112 osób uprawnionych do głosowania. W centralnym Rejestrze Wyborców - wyborcy zameldowani na pobyt stały ujmowani są z urzędu w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Wyborcy stale zamieszkali bez zameldowania na pobyt stały są ujmowani w stałym obwodzie głosowania na ich wnioski. W zebraniu uczestniczyły 4 osoby, nie ujęte w spisie, które oświadczyły, że są mieszkańcami Krywiatycz i ich aktywność życiowa koncentruje się w tej miejscowości. W momencie tworzenia listy osób uczestniczących w zebraniu mieszkańcy nie zgłosili zastrzeżeń, co do osób wpisujących się na listę, a które nie były ujęte w rejestrze wyborców dla miejscowości Krywiatycze.

Ani Wójt Gminy, ani pracownicy Urzędu Gminy nie są w stanie stwierdzić, czy dana osoba jest mieszkańcem wsi - to mieszkańcy najlepiej wiedzą, czy dana osoba mieszka w sołectwie. W trakcie zebrania jeden z mieszkańców podniósł kwestię uprawnienia Pana Grzegorza S. do udziału w zebraniu i tym samym do udziału w wyborach sołtysa. Mieszkańcy kwestię tę rozstrzygnęli w głosowaniu jawnym. W wyniku głosowania 15 głosami „za”, 14 „przeciw” 5 wstrz. się” potwierdzili, że Pan Grzegorz S. jest mieszkańcem Sołectwa Krywiatycze. Aspekt zamieszkiwania w Krywiatyczach Pana Stefana T. nie był podnoszony i kwestionowany w trakcie zebrania;

3) brak jest podstaw do stwierdzenia naruszenia sposobu głosowania przez kandydatkę na sołtysa, która oddała głos na karcie męża;

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że Statut sołectwa Krywiatycze stanowi, że głosowanie odbywa się w lokalu, gdzie wydziela się miejsce zapewniające tajność głosowania. Podczas wyborów sołtysa wsi Krywiatycze takie miejsce zostało wydzielone. Głosujący chcąc oddać swój głos podchodzili do urny ustawionej w miejscu oddalonym od pozostałych mieszkańców. Oddając głos byli zwróceny tyłem do pozostałych uczestników zebrania. Głosujący, o którym mowa w zażaleniu, podczas głosowania skorzystał z pomocy drugiej osoby (żony), ponieważ w związku z zauważalnymi problemami zdrowotnymi miał trudności z utrzymaniem narzędzia piszącego.

Przepisy dot. wyborów powszechnych stanowią, iż osobie niepełnosprawnej na jej prośbę może pomagać inna osoba. Dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej, osoba pomagająca przebywała też w miejscu głosowania. Pomoc ta może mieć charakter techniczny i nie może polegać na sugerowaniu sposobu głosowania. Statut sołectwa nie zawiera żadnych regulacji w tym zakresie.

W trakcie rozpatrywania zażalenia nie potwierdzono, aby osoba wspomagająca sugerowała sposób głosowania, czy też uniemożliwiła swobodne podjęcie decyzji. Z uwagi na usytuowanie miejsca głosowania w znacznej odległości od osób uczestniczących w zebraniu oraz biorąc pod uwagę fakt, iż głosujący stali tyłem do zebranych (w celu zachowania tajności głosowania) trudno jest stwierdzić, czy Pani Anna B. oddała głos za męża, czy też tylko udzieliła pomocy technicznej w głosowaniu. Głosujący nie zgłosił żadnych zastrzeżeń w tym zakresie, można więc domniemywać, że oddany głos był zgodny z wolą głosującego.

4) brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu zasugerowania miejsca postawienia znaku "x" przez Przewodniczącą Komisji Skrutacyjnej mieszkankę wsi, która oznajmiła, że nie widzi gdzie ma zaznaczyć.

W trakcie postępowania wyjaśniającego ustalono, iż do Przewodniczącej Komisji Skrutacyjnej zgłosiła się jedna mieszkanka z prośbą o pomoc, ponieważ nie widzi, gdzie ma zaznaczyć swój głos, aby był on ważny. W odpowiedzi na prośbę Przewodnicząca wyjaśniła głosującej jak poprawnie wypełnić kartę do głosowania. Jej działania miały na celu jedynie udzielenie informacji w celu zapewnienia, że proces głosowania przebiega zgodnie z obowiązującymi zasadami. W żadnym momencie Przewodnicząca nie asystowała tej osobie przy oddawaniu głosu, ani nie ingerowała w jej decyzję wyborczą. Wskazała głosującej położenie kratek do oddania głosów, nie wskazała osoby, na którą ma głosować.

Mając powyższe na uwadze zdaniem Rady Gminy Orla nie doszło do naruszenia zasad wyboru sołtysa, a podnoszone zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Do zadań Komisji Skrutacyjnej należało m.in. przedstawienie zasad głosowania. Działania Przewodniczącej Komisji Skrutacyjnej miały na celu jedynie udzielenie informacji w celu zapewnienia, aby proces głosowania przebiegł zgodnie z obowiązującymi przepisami - wskazanie mieszkankę miejsca położenia kratek do oddania głosów, to nie wskazanie, kandydata, na którego ma ona zagłosować.

Wybory sołtysa wsi Krywiatycze przebiegały zgodnie w sposób tajny i nie sposób stwierdzić, czy osoby których dotyczą zarzuty wnoszącego zażalenie głosowały na jego osobę, czy też na kontrkandydata.

Mając powyższe na uwadze Rada Gminy Orla stwierdza, że zażalenie na wybory sołtysa wsi Krywiatycze należy uznać za niezasadne, a wniosek o ponowne wybory sołtysa nie zasługuje na uwzględnienie.

Przewodniczący Rady

Sławomir Sacharewicz